

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 1, Article Number: 1C0322

EDUCATION SCIENCES

Received: October 2010

Accepted: January 2011

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Sadet Altay

Nejat İra

Elif Ünal Bozcan

Hakan Yenil

Ankara University

saadetaltay@mynet.com

Ankara-Turkey

CUMHURİYETİN KURULUŞUNDAN GÜNÜMÜZE MİLLİ EĞİTİM ŞURALARINDA OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ VE BUGÜNKÜ DURUMU

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Cumhuriyetin kurulmasından, günümüze kadar geçen sürede okul öncesi eğitimle ilgili olarak ülkemizde yaşanan gelişmeleri ve sorunları, Cumhuriyet Tarihi boyunca yapılan eğitim şuraları bağlamında değerlendirmektir. Çalışmada, nitel bir araştırma yöntemi olan "doküman incelemesi yöntemi" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, Beşinci Milli Eğitim Şurası'na kadar toplanan şuralarda okul öncesi eğitim ile ilgili olarak herhangi bir karar alınmadığı, Beşinci Milli Eğitim Şurası'ndan, On Beşinci Milli Eğitim Şurası'na kadar geçen sürede okul öncesi eğitimin zorunlu olmasıyla ilgili herhangi bir kararın olmadığı görülmüştür. On Yedinci Milli Eğitim Şurası'nda ise, okul öncesi eğitim döneminin zorunlu hale getirilmesi ve bu konuda çalışmalara başlanması için gerekli fiziksel koşulların yaratılması kararları alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Milli Eğitim Şurası, Okul Öncesi Eğitim, Türkiye Cumhuriyeti, Milli Eğitim, Eğitim Politikası

PRESCHOOL PERIOD AND ITS CURRENT STATE IN NATIONAL EDUCATIONAL COUNCIL SINCE THE FOUNDATION OF TURKISH REPUBLIC

ABSTRACT

The aim of this research is to evaluate the problems and the developments related to preschool education since the foundation of Turkish Republic until today in terms of the educational councils that have been made during the history of Republican Turkey. In the study, document examination method has been used which is a qualitative research method. At the result of the research it has been seen that until the Fifth National Educational Council there had no decisions been taken related to preschool education, and during the period since the Fifth National Educational Council until the Fifteenth National Educational Council it has been seen that there had no decisions been taken to make the preschool education obligatory. And at the Seventeenth National Educational Council, making the preschool education as obligatory, starting the studies accordingly and supplying the necessary physical conditions for such an arrangement were decided.

Keywords: National Education Council, Preschool Education, Turkish Republic, National Education, Educational Policy

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

İnsanın gelişim öyküsü doğum öncesi dönemde başlayarak yaşam sonlanıncaya kadar devam eden, birçok unsurun etkilediği, birikimsel yapıya sahip ve genel olarak tüm insanlarda aynı aşamaları içermekle birlikte, her insanda farklı gözlemlenen doğal bir süreçtir. Bu süreçte fizyolojik ve psikolojik faktörler çoğu kez iç içe girmekte ve gelişimin doğasını karşılıklı olarak etkilemektedir. Doğumdan altı yaş sonuna kadar olan okul öncesi yaşlar, yaşam süreci içinde en önemli en kritik dönemlerden biridir. Çocuğun gelişimi ile ilgili olarak ortaya çıkan birçok eksik durumun ya da aksaklığın genellikle okul öncesi dönemde yapılan hatalarla ilgisi olduğu bilinmektedir [13].

1.1. Okul Öncesi Eğitim Nedir? (What is Preschool Education?)

Çeşitli kaynaklarda farklı şekillerde tanımlanan okul öncesi eğitimi On Dördüncü Milli Eğitim Şurası'nda "0-77 ay grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı ve çevre imkanları sağlayan, onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini destekleyen, onları toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan, temel eğitim bütünlüğü içerisinde yer alan bir eğitim süreci" olarak tanımlanmıştır [13].

0-6 yaş, çocuğun gelişiminin ve öğrenmesinin en hızlı olduğu dönemdir. İnsan sağlığının ve mutluluğunun temeli bu yıllarda atılacak, kazanacağı alışkanlıklar, toplumsal davranışlarını ve kişilik yapısını etkileyecektir[10].Doğumdan ilkokulun başlangıcına kadar olan bu yaş, çocukların bireysel özelliklerini ve gelişimsel düzeylerine uygun zengin uyarıcı çevre imkânları sağlayan, onların tüm gelişimlerini toplumun kültürel değerleri ve özellikleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren bir eğitim sürecidir [11].

1.2. Okul Öncesi Eğitimin Amaçları Nedir? (What is Preschool Education Objectives?)

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından benimsenen amaçlar şöyle ifade edilmiştir [11]:

Madde 5- Okul öncesi eğitim kurumlarının amaçları, Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve ilkeleri doğrultusunda;

- Çocukların milli, manevi, ahlaki, kültürel ve insani değerlere bağlılığının gelişmesine yardımcı olmak,
- Çocukların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini temel alışkanlıkları kazanmalarını sağlamak,
- Sosyo-ekonomik şartları elverişsiz çevre ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı hazırlamak,
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır

Okul öncesi eğitimin evrensel sayılabilecek amaçlarını, üç ana başlıkta toplanabilir [11]:

- o Toplumsal amaçlar: Çalışan annelere destek olmak, her çocuğun bireysel farklılıklarını göz önüne alarak onların sosyal, zihinsel, duygusal, fiziksel, cinsel vb. gelişim aşamalarında geleneksel eğitimin boşluklarını telafi etmek.
- o Eğitici amaçlar: Çocuğun duygularını eğitmek ve çevresiyle iletişimi sağlayarak çocuğun duyarlı davranışlarını geliştirmek.
- o Gelişimsel amaçlar: Çocuğun doğal gelişimi temel alınarak, kendi vücudunu kontrol etme, kendi denetimini bağımsız olarak gerçekleştirme, konuşma, öğrenme, dil vb. becerilerin gelişimini sağlamak.

1.3. Okul Öncesi Eğitimin Önemi ve Gerekliliği

(Significance and Requirement of Preschool Education)

Çocukluğun tarihi konusunda yapılan araştırmalar, okul öncesi dönemin farklı bir gelişim dönemi olması ile ilgili ilk bilgilerin Eski Yunan'da ortaya konduğunu göstermektedir. Ancak çocukluğun yeniden keşfi ve düşünürlerin ilgi alanına girmesi 16-17. yüzyıldan itibaren başlamıştır. Günümüz eğitim literatüründe, "okul öncesi dönem, okul öncesi eğitim, okul öncesi eğitim kurumları ve okul öncesi eğitim programları" kavramları giderek daha fazla kullanılır hale gelmiştir. Çeşitli ülkelerde çocuk psikolojisi üzerine yapılan çalışmalar sonucunda, 0-6 yaş döneminin kişinin geleceğini belirlemedeki etkisinin önemli olduğu fikri kabul görmektedir. Bu ülkelerde sorun, artık sadece çağ nüfusunun okul öncesi eğitimden yararlanması değil, çocuklara daha kaliteli eğitim verilmesi konusudur[9].

Konuya Türkiye açısından bakıldığında, yüzyılın başında, kurumsal okul öncesi eğitimin ortaya çıkış nedenlerinin özellikle kadının çalışmasıyla ilgili olduğu dikkati çekmektedir. Günümüzde, özellikle büyük şehir yaşamında çocukların daralan oyun alanları, sınırlanan hareketleri ve arkadaşlarıyla birlikte olma imkânlarının azalması, ailelerin çocuğun erken eğitimi konusunda giderek bilinçlenmeleri, annenin çalışmasına bağlı olmaksızın okul öncesi eğitim kurumlarına olan talebi artırmıştır[9].

Annenin çalışmadığı ailelerde; genellikle anneler ya da yetişkinler geçirdikleri eğitim tecrübelerine dayanarak çocuklarını yetiştirmektedir. Yetişkinin geçirmiş olduğu eğitim tecrübesi de genellikle çağımızın eğitim anlayışına göre yetersiz kalmaktadır [14]. Bu nedenle, okul öncesi eğitim faaliyetlerinin geliştirilerek yaygınlaştırılmasının önemi daha da anlam kazanmaktadır.

Okul öncesi dönem, çocuğun çevresini araştırıp tanımaya çalıştığı, çevresiyle iletişim kurmaya istekli olduğu, yaşadığı toplumun değer yargılarını ve o toplumun kültürel yapısına uygun davranış ve alışkanlıkları kazanmaya başladığı bir dönemdir. Kişiliğin temellerinin atıldığı bu dönemde çocuğun ev, okul ve sosyal yaşantıda bilinçli bir rehberliğe ihtiyacı vardır. Erken yıllarda uygun eğitim fırsatları sağlanarak, çocukların öz-bakım, zihin, dil, sosyal, duygusal ve motor yeteneklerinin gelişimi desteklenebilmektedir[1]. Ayrıca bu dönemde, çocukların bir takım temel ihtiyaçları vardır ki, bunların karşılanması çocuğun kişilik gelişimi açısından önemli rol oynamaktadır. Burada en önemli ve en fazla görev eğitimcilere düşmektedir[10].

Fiziksel koşulları ve eğitim programı bakımından iyi hazırlanmış bir okul öncesi eğitim kurumunda çocuk, arkadaş ilişkileri kurmayı, birlikte bir şeyler yapmayı, işbirliğini ve toplum içinde sorumluluk almayı ve sorumluluklarını yerine getirmeyi öğrenir, becerilerini geliştirir[1]. İnsandaki potansiyelin en üst sınırlarına kadar geliştirilebilmesi ancak çok erken yıllarda sağlanabilecek imkânlarla mümkündür [12].

1.4. Türkiye'de Okul Öncesi Eğitimin Tarihsel Gelişimi

(Historical Development of Preschool Education in Turkey)

Okul öncesi eğitim kurumlarının ülkemizdeki ilk yapılması Osmanlı Devleti dönemindeki Sıbyan Mektepleri'ne dayanmaktadır. Ülkemizde ilk özel anaokulları II. Meşrutiyet'in ilanından (1908) sonra açılmış, resmi anaokullarının ise 1915 yılında ülkenin her yerine yaygınlaştırılması, "Ana Mektepleri Nizamnamesi" ile karara bağlanmıştır. Cumhuriyet'in ilan edildiği tarihte 80 anaokulunda 5.580 çocuk ve 136 öğretmenin mevcut olduğu bilinmektedir [12].

Cumhuriyet kurulduğunda ülkenin içinde bulunduğu şartlar önceliğin ilköğretime verilmesini gerektirdiğinden, bu ilk yıllarda okul öncesi eğitim kurumlarının sayısında herhangi bir artış görülmemiştir. Genç Cumhuriyet yeni bir yurttaş tipi yaratmaya çalıştığı için, kaynakların önemli bir bölümü ilköğretimdeki okullaşmanın gelişimine harcanmıştır. Bu

nedenle okul öncesi eğitim ailelerin ve yerel yönetimlerin sorumluluğuna bırakılmıştır [9].

25 Ekim 1925 ve 29 Ocak 1930 tarihlerinde çıkarılan iki tamimle ilköğretimin geliştirilmesi için bütçe imkânlarının anaokullarından ilköğretime kaydırılması yönünde Bakanlığın görüşleri okullara bildirilmiştir. Bu tamim üzerine vilayetlerde daha önce açılmış olan anaokulları kapatılmıştır. 1932 yılında İstanbul Belediyesi tarafından bir çocuk yuvası açılmıştır. İşe giden kadınların sabahları çocuklarını getirip bıraktıkları ve akşam işten döndükleri zaman aldıkları bu kurumun yemekli ve anaokulu niteliğinde olduğu ifade edilmektedir[9].

1960 yılında okulöncesi eğitim alanında öğretmen yetiştirmek amacıyla Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nda çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü açılmıştır. 1961 yılında yürürlüğe giren "222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu"nda okul öncesi eğitim kurumlarına, zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitildiği ve isteğe bağlı bir ilköğretim kurumu olarak yer verilmesinden sonra, okul öncesi eğitimi ile ilgili çalışmalara hız verilmiştir. 1962 yılında "Anaokulları ve Anasınıfları Yönetmeliği" çıkarılmıştır. Bundan sonraki dönemlerde okul öncesi eğitimin önemi ve yaygınlaştırılması hükümet programlarında, kalkınma planlarında, eğitim komisyonlarında ve Milli Eğitim Şuraları'nda ele alınmıştır. 1973 yılında yürürlüğe giren "1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu"nda Türk Milli Eğitim sisteminin genel yapısı içinde, okul öncesi eğitime, örgün eğitim sistemi içinde yer verilmiştir. Okul öncesi eğitime verilen önem nedeniyle 1992 yılında "3797 Sayılı Kanun'la Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü kurulmuştur [12].

Günümüzde okul öncesi eğitim hizmetlerinin; %90'ı Milli Eğitim Bakanlığı'nca, %10'u SHÇEK (Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu) ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 191. maddesine göre açılan kurum ve kuruluşlarca verilmektedir [12].

Bu araştırmanın amacı, Cumhuriyetin kurulmasından, günümüze kadar geçen sürede okul öncesi eğitimle ilgili olarak ülkemizde yaşanan gelişmeleri ve sorunları, Cumhuriyet tarihi boyunca yapılan eğitim şuraları bağlamında değerlendirmektir. Bu amaca ulaşabilmek için şu sorulara yanıt aranmıştır:

- Birinci Milli Eğitim Şurası'ndan On Yedinci Milli Eğitim Şurası'na kadar yapılan şuralarda, okul öncesi eğitimle ilgili olarak alınan kararlar nelerdir?
- Şuralarda alınan kararlar, ülkemizde okul öncesi eğitimle ilgili ne tür gelişmelere yol açmıştır?

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Okul öncesi eğitim, eğitim sisteminin önemli basamaklarından biridir ve tüm eğitim sistemi içerisinde bireyin alacağı eğitimin temelini oluşturur. Okul öncesi eğitimin, Milli Eğitim Şuraları bağlamında tarihsel gelişiminin araştırılması, geçmişte yapılamayanların, gelecekte yapılması gerekenlerin neler olduğunun belirlenmesi ve bu kademedeki eğitimin ülkemizde geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Elde edilecek bulgular konu ile ilgilenen araştırmacıları yeni çalışmalar yapmaya motive edebilir, yapılabilecek çalışmalara veri sağlayabilir.

3. YÖNTEM (THE METHOD)

3.1. Araştırma Modeli (Model of Research)

Araştırmada, nitel bir araştırma yöntemi olan "doküman incelemesi yöntemi" kullanılmış, Şura'larda alınan kararlar gözden geçirilerek, değerlendirilmiştir.

Nitel araştırmada doğrudan gözlem ve görüşmenin olanaklı olmadığı durumlarda, çalışılan araştırma problemiyle ilişkili yazılı ve görsel materyal ve malzemeler de araştırmaya dahil edilebilir. Doküman incelemesi

tek başına bir araştırma yöntemi olabildiği gibi, diğer nitel yöntemlerin kullanıldığı durumlarda ek bilgi kaynağı olarak da işe yarayabilir [7].

3.2. Verilerin Toplanması, Çözümlemesi ve Yorumu (Data Collection, Analyze and Discussion of Data)

Tarihe ve dokümanlara dayalı araştırmalarda kaynak ve araştırma eserleri çok çeşitlidir. Yazılı ve elektronik kaynaklar bu grubun içerisinde yer almaktadır [3]. Araştırma konusuyla ilgili kaynak malzemeler ve eserler araştırmanın amacı doğrultusunda toplanmış, çözümlenmiş ve yorumlanmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMALAR (FINDINGS AND DISCUSSIONS)

İncelenen dokümanların betimsel analizleri sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır. UNESCO'nun 2010 yılında yayınlanan "Education for All Global Monitoring Report" adlı çalışmasında, Türkiye'nin, 1999 yılında okul öncesi eğitimde %6 olan okullaşma oranının, 2007 yılında %16'ya yükseldiği belirtilmektedir. Merkez ve Doğu Avrupa ülkeleri içerisinde Türkiye'nin bulunduğu grupta yer alan Bulgaristan'ın okul öncesi eğitimde okullaşma oranı, belirtilen yıllarda %67'den %81'e, Slovakya'nın %82'den %94'e, Romanya'nın %62'den %72'ye yükseldiği göz önünde bulundurulursa; bu grup içerisinde en düşük okullaşma oranına sahip ülke Türkiye'dir[2].

5 Ocak 2010 tarihi itibarıyla Türkiye'deki toplam okul öncesi eğitim kurumu sayısı 26.681, derslik sayısı 45.703, toplam öğretmen sayısı 42.716 ve öğrenci sayısı 980.654'tür. Okullaşma oranı 3-5 yaş arasında yüzde 27.13, 4-5 yaş arasında yüzde 38.82'dir [5].

Son yıllarda okul öncesi eğitimdeki okullaşma oranlarında önemli derecede artışlar olsa da henüz istenilen düzeye gelinememiştir.

Okul öncesi eğitimde okullaşma oranının bu kadar düşük olmasının nedenleriyle ilgili olarak Cumhuriyet tarihimizin uygulamalarının araştırılması gerekmektedir. Milli Eğitim Şuraları ve burada alınan kararlar şu anda içinde bulunduğumuz durumu açıklamakta önemli bilgiler sağlayacaktır.

Şura; Bakanlığın en yüksek danışma kuruludur. Türk Milli Eğitim Sistemini geliştirmek, niteliğini yükseltmek için eğitim ve öğretimle ilgili konuları tetkik eder, gerekli kararları alır. Şura, Bakanın daveti üzerine 4 yılda bir toplanır. Bakan, gerektiğinde Şura'yı olağanüstü toplantıya çağırabilir [8]. Milli Eğitim Şuralarının bu işlevi düşünüldüğünde, şuralarda alınan kararlar, eğitim sistemimizin yaşadığı mevcut sorunlarla ilgili olarak önemli veriler sağlamakta ve bugünüme ışık tutmaktadır.

4.1. Milli Eğitim Şuraları'nda Okul Öncesi Eğitim (Preschool Education in National Education Council)

17-29 Temmuz 1939 tarihinde yapılan Birinci Milli Eğitim Şurası'nda, 15-21 Şubat 1943 tarihinde yapılan İkinci Milli Eğitim Şurası'nda, 2-10 Aralık 1946'da düzenlenen Üçüncü Milli Eğitim Şurası'nda ve 23-31 Ağustos 1949 tarihinde yapılan Dördüncü Milli Eğitim Şurası'nda, okul öncesi eğitimle ilgili olarak herhangi bir konu görüşülüp, karar alınmamıştır [8].

04-14 Şubat 1953 tarihli Beşinci Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi öğretim ve eğitimin anaokulları için hazırlanmış olan program ve yönetmeliğin incelenmesi gündem maddeleri arasına alınmıştır. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Tefvik İleri yaptığı açış konuşmasında, okul öncesi eğitim ve öğretim teşkilatının, isteğe bağlı kurumlar olarak kurulacağını belirtmiştir [8].

18-23 Mart 1957 tarihinde toplanan Altıncı Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitimle ilgili olarak herhangi bir görüşme yapılmamış ve karar alınmamıştır. 5-15 Şubat 1962 tarihli Yedinci Milli Eğitim Şurası'nda "Ana Okulları ve Ana Sınıfları Yönetmeliği"nin hazırlanmasıyla ilgili olarak karar alınmış ve Şura'dan hemen sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nda

oluşturulan komisyonca hazırlanan yönetmelik, Terbiye Kurulunun incelemesine sunulmuştur [8].

28 Eylül-3 Ekim 1970 tarihinde toplanan Sekizinci Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitimle ilgili olarak herhangi bir görüşme yapılmamış ve karar alınmamıştır[8].

24 Haziran - 4 Temmuz 1974 tarihli Dokuzuncu Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitimin kapsamı, amaç ve görevleri ve kuruluş şekilleri aşağıdaki gibi düzenlenmiştir[8].

Kapsam

Okul öncesi eğitimi, mecburi ilköğrenim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar. Bu eğitim isteğe bağlıdır (M.E.T.K. Madde-19).

Amaç ve Görevler

Okul öncesi eğitiminin amaç ve görevleri, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak:

- Çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanılmasını sağlamak
- Onları temel eğitime hazırlamak
- Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır

M. E. T. K. Madde-20).

3- Kuruluş

Okul öncesi eğitim kurumları, bağımsız anaokulları olarak kurulabileceği gibi gerekli görülen yerlerdeki temel eğitim kurumlarının birinci devresine bağlı ana sınıfları hâlinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulanma sınıfları olarak da açılabilir.

Okul öncesi eğitim kurumlarının nerelerde ve hangi önceliklere göre açılacağı Milli Eğitim Bakanlığı'nca yönetmelikle düzenlenir.

İş Kanunu'na tabi işyerlerinin hangi şartlarla okul öncesi eğitim kurumu kurmaları gerektiği, Milli Eğitim ve Çalışma Bakanlıkları tarafından birlikte düzenlenecek bir tüzükte gösterilir (M. E. T. K. Madde-21).

Okul öncesi eğitimle ilgili olarak Cumhuriyet'in kurulmasından 1974 yılına kadar geçen süre içerisinde en kapsamlı çalışma bu Şura'da yapılmıştır.

23-26 Haziran 1981 tarihinde gerçekleştirilen Onuncu Milli Eğitim Şurası'nda alınan kararlar şu şekildedir[8].

- Okul öncesi eğitimi 0-5 yaş (0-60 ay) çocuklarının eğitimi.
- Ana sınıflarının başlangıçta zorunlu olmayan ancak zamanla zorunlu kılınacak bir düzey olarak alınması.
- Okul öncesi eğitimin amaç ve görevleri.
- Okul öncesi eğitimi ana sınıfının kırsal ve gecekondu yörelerinde, Türkçe eğitimine ağırlık verilecek şekilde öncelikle yaygınlaştırılması.
- Okul öncesi eğitimin yurt düzeyinde yaygınlaştırılmasında; Milli Eğitim Bakanlığının diğer kurumlarla iş birliğini ve bu kurumların okul öncesi eğitime katkılarını sağlayacak yasal önlemlerin alınması.
- Okul öncesi eğitim programlarının geliştirilmesi.
- Ana sınıfları öğretmenleri için el kitapları hazırlanması.
- Milli Eğitim Bakanlığı "Ders Araçları Yapım Merkezi"nde anasınıflarında uygulanacak programlara uygun öğretim ve oyun materyallerinin geliştirilmesi.
- Okul öncesi eğitim çağı çocukları ile bunların ana ve babaları için kaynak materyaller hazırlanması.
- Okul öncesi eğitim gören çocukların gelişimini izlemede kullanılmak üzere "Öğrenci Gelişim Dosyası" ve izleme araçları geliştirilmesi.
- Okul öncesi eğitimden öncelikle yararlanması gerekenleri belirlemek için kullanılacak tanıma araçları geliştirilmesi.

- Okul öncesi eğitim kurumlarına öğretmen sağlamada mevcut kaynakların değerlendirilmesi.
- Mevcut okul öncesi eğitim kurumları öğretmen, yönetici ve uzman personelin hizmet içi eğitimden geçirilmesi.
- Öncelikli yörelerden başlanılarak temel eğitim okullarında birer yıllık anasınıfları ve kız meslek liselerinde uygulama ana sınıfları açılması.
- Okul öncesi ve temel eğitim 1. kademe kurumlarına öğretmen yetiştirilmesi.

Bu Şura'nın aldığı en önemli kararlar okul öncesi eğitimin zaman içerisinde zorunlu hale getirilmesi, yaygınlaştırılması ve okullaşma oranının arttırılmaya çalışılmasıdır. Ancak 1981 yılından bu yana geçen yirmi dokuz yıllık süre zarfında bu konuda istenilen ilerleme sağlanamamıştır.

8-11 Haziran 1982 tarihinde toplanan On Birinci Milli Eğitim Şurası'nın gündemini öğretmenlerin ve eğitim uzmanlarının yetiştirilmesi, durumu ve sorunları oluşturmuştur. Bu kapsamda okul öncesi eğitim öğretmenlerinin yetiştirilmesiyle ilgili olarak, okul öncesi öğretmen yetiştirme eğitiminin amaçları, fonksiyonları, ilkeleri, içerik ve etkinlik kategorileri belirlenmiştir.

18-22 Haziran 1988'de gerçekleştirilen On İkinci Milli Eğitim Şurası'nda, gerekli hukuki düzenlemeler yapılmak suretiyle okul öncesi eğitiminden lisansüstü eğitime kadar, Milli Eğitim Sisteminde tam bir bütünlük sağlanması, aileden gelen yetersizlikleri gideren, çalışan ailelerin çocuklarına bakım ve eğitim imkânı veren ve çocuklarımızın ilkokula daha uyumlu bir geçiş yapmalarını sağlayan okul öncesi eğitim programlarının Türkiye'nin şartlarına, sosyal ve kültürel yapısına, değer sistemlerine uygun olarak geliştirilmesi; Okul öncesi eğitim kademesine (Anaokulu ve Ana sınıfı) öğretmen yetiştiren yükseköğretim programlarının iki yıl olarak kalması ve programlara öğretmen lisesi mezunlarının belli kontenjan ve puan avantajı sağlanmış ÖSS puanıyla, meslek lisesi mezunlarının ise ÖSS mesleğe yatkınlık testi ile alınmaları; bu programların, eğitim yüksekokulları bünyesinde düşünülmesi yönünde kararlar alınmıştır[8].

15-19 Ocak 1990'da toplanan On Üçüncü Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitim gündemde yer almamıştır.

27-29 Eylül 1993 tarihinde gerçekleştirilen On Dördüncü Milli Eğitim Şurası'nın iki temel gündem maddesinden birisini okul öncesi eğitim oluşturmuştur. Bu şurada alınan kararlar aşağıdaki gibidir[8]:

- Okul Öncesi Eğitimi'nin geliştirilerek yaygınlaştırılması, Kalkınma Planlarındaki hedeflere ulaşılması sağlanacaktır.
- Aynı yaş grubuna hizmet veren Okul Öncesi Eğitimi kurumlarından; anaokulu, "36-72 aylık çocukların eğitimleri amacıyla açılan, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Özel ve Resmî Okul Öncesi Eğitimi kurumu"; ana sınıfı, "60-72 aylık çocukların, resmî ve özel anaokullarının, ilkokulların ve ilköğretim okullarının bünyesinde açılan Okul Öncesi Eğitimi Kurumudur"; şeklinde tanımlanacaktır.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile iş birliği içerisinde işletmelerde kreş açma uygulaması sağlanacak, kapsamının genişletilmesi hususunda gerekli mevzuat çalışmalarını başlatacaktır. Bu hususun sağlık reformu çalışmalarında dikkate alınması sağlanacaktır.
- Okul Öncesi Eğitim alanındaki her çeşit kademe ve görevler için, personelde aranacak nitelikler ile görev ve sorumluluklar belirlenecek ve bunlar bir sertifika sistemine bağlanacaktır.
- Toplu konut projelerinde yeter sayı ve kapasitede okul öncesi eğitim kurumunun açılmasına yer verilmesi hususunda gerekli çalışmalar yapılacaktır.

- 0-72 ay çocuğuna Okul Öncesi Eğitim hizmeti veren kreş, gündüz bakımevi, çocuk yuvaları, özörlöler için rehabilitasyon merkezleri vb. sosyal tesislerin, yapılarının geliştirilmesi için Devlet Kredisi ve teşviklerin artırılmasına ve vergilendirmenin azaltılmasına çalışılacaktır.
- Belediyeler, Kamu İktisadi Teşekkülleri, Vakıflar, Dini Kuruluşlar ve diğer özel müteşebbislerin Okul Öncesi Eğitimi Kurumları açmaları teşvik edilecek ve desteklenecektir.
- Okul Öncesi Eğitim Kurumu binası yapılması için hazine arazilerinin bu amaçla tahsisi belediyeler ve kooperatiflerden de yararlanılması hususunda yasal düzenlemeler yapılacaktır.
- Okul Öncesi Eğitimi konusunda anne babaları yetiştirmek amacıyla "ana ve baba okulu" uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
- Türkiye genelinde okul öncesi eğitimi hizmetlerine ilişkin sayısal verilerin kesin ve sağlıklı bir şekilde elde edilmesi için bir araştırma projesi hazırlanıp gerçekleştirilecektir.
- Okul Öncesi Eğitiminin geliştirilip yaygınlaştırılması amacıyla eğitim yatırımlarına verilen teşviklere ilave olarak, okul öncesi eğitime verilen teşviklerde ek artı puan verilmesi sağlanacak, "ev yuvaları" projesi yaygınlaştırılacaktır.
- Okul Öncesi Eğitiminin geliştirilip yaygınlaştırılması ve kurumsallaşması için belediye gelirlerinden, mevduat gelirlerinden, eğitim sektöründe kazanç elde eden özel kuruluşlardan alınacak paylar, gümrüklerdeki malların satışlarından elde edilen gelirler, konut fonundan sağlanan gelirlerin belirli bir yüzdesi; eğitim vakıflarından sağlanacak katkıların toplanacağı "Okul Öncesi Eğitim Fonu" kurulacaktır.
- Küçük il ve ilçe merkezleri ile gecekondu semtlerinde yaşayan gelir düzeyi düşük ailelerin yoğun olduğu merkezlerde ikili eğitim yapacak anaokulları projesi gerçekleştirilecektir.
- Milli Eğitim Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait boş binalarda gerekli tadilat yapılarak Okul Öncesi Eğitime kazandırılması, mevcut bina ve kaynakların rasyonel ve verimli şekilde kullanılması sağlanacaktır.
- Okul Öncesi Eğitiminin yaygınlaştırılmasında yap, işlet, devret modelinden yararlanılacak, bölgelerin şartlarına uygun tipte projeler geliştirilecektir.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Üniversitelerle iş birliği yaparak paket programlar hazırlayacak pilot okullarda uygulanacak ve alınan sonuçlara göre bu programlar, çocuğun ihtiyacını karşılayacak nitelikte ve bilimsel çerçevede, farklı kurum ve kuruluşlara göre esneklik ilkesine bağlı kalınarak geliştirilecektir.
- Milli Eğitim Bakanlığı'nın uygun görüşüne dayalı olarak, okul öncesi çocuk kitabı ve oyuncakları gibi materyal üreten, ithal eden işletmelere vergi ve gümrük indirimi ve gerektiğinde kredi verilerek, teşvik edilmeleri sağlanacaktır.
- "Okul Öncesi Eğitim Merkezleri" kurulmak suretiyle bunların bünyesinde öğretmenlere program, materyal, danışma ve rehberlik hizmeti verecek "Öğretmen Kaynak Birimleri" oluşturulacaktır.
- 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda, Okul Öncesi Eğitimi ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılacak; Okul Öncesi Eğitimi ile ilgili bütün mevzuatı kapsayacak şekilde bir "Okul Öncesi Eğitimi Kanunu" çıkarılması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin iş birliği ile Okul Öncesi Eğitimi'ne öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının programlarında bütünlük sağlayıcı "program geliştirme çalışmaları" yapılacak ve bu kurumların bünyesinde uygulama anaokulları açılacak;

Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarındaki çocuk gelişimi ve eğitimi öğretmenliği programı ile anaokulu öğretmenliği programının birbirinden ayrılması sağlanacaktır. Bu kurumlara Uygulama Anaokulları da eklenecektir.

- Sınıf öğretmeni yetiştiren Eğitim Fakültelerinin programlarına Okul Öncesi Eğitimi, okul öncesi öğretmeni yetiştiren fakültelerin programlarına da sınıf öğretmenliği ile ilgili derslerin konulması sağlanacaktır.
- Okul Öncesi Eğitimi alanını seçen üniversite öğrencilerine ayrılacak "3580 Sayılı Kanun kapsamındaki öğrenci kontenjanları" artırılabilecektir.
- Okul Öncesi Eğitimi kurumlarında görev alacak personelin görev analizleri yapılacak, Yurt dışında görevlendirilecek Okul Öncesi Eğitimi öğretmenleri başarılı öğretmenler arasından seçilecektir. Bu öğretmenler yabancı dili de içine alan bir hazırlık eğitiminden geçirilecektir.

13-17 Mayıs 1996'da toplanan On Beşinci Milli Eğitim Şurası'nda alınan kararlar arasında okul öncesi eğitimle ilgili olarak aşağıdaki hususlar yer almaktadır[8]:

- Yakın bir gelecekte 5-6 yaş okul öncesi eğitim, ilköğretim bünyesine alınmalı, ilköğretim kesintisiz 8 yıllık zorunlu eğitim olarak uygulanmalı, 8 yıl sonunda tek tip diploma verilmeli, 9. sınıf liseye ya da mesleki eğitime yönlendirme yılı olmalı, böylece ilköğretimde zorunlu 2+8+1 sistemi oluşturulmalıdır.
- Çocukluğun tam yaşandığı, çocukların kendilerini, ailelerin de çocuklarını tanıdığı bu dönemde bulunanlar çırak yapılmamalıdır. Uzun vadede zorunlu eğitim 18 yaşını kapsayacak şekilde düzenlenmelidir.
- Okul binalarının yapımında özel eğitim ve okul öncesi çocuklarının ihtiyaçları doğrultusunda gerekli fiziki düzenlemeler (Rampa, Asansör, Sıra, Oyun bahçesi vb.) yapılmalıdır.
- Okul öncesinden itibaren ailenin eğitimi, önemli bir boyut olarak ele alınmalıdır. "Aile Katılım Programları" ve "Ana Baba Okulları" yaygınlaştırılmalıdır.
- İllerde diğer Bakanlık ve kuruluşlara bağlı olarak faaliyet gösteren Okul öncesi Özel ve Resmi Eğitim Kurumları (Kreş, Anaokulu) belirlenerek denetimleri Milli Eğitim Bakanlığınca yapılmalıdır. Bu Şura'da alınan en önemli karar okul öncesi eğitimin iki yıl şeklinde zorunlu hale getirilmesi isteğidir.

Kasım 1999'da toplanan On Altıncı Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitimle ilgili herhangi bir karar alınmamıştır.

Yedi yıl aradan sonra, 13-17 Kasım 2006 tarihlerinde düzenlenen On Yedinci Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitimle ilgili alınan kararlar aşağıdaki gibidir [8].

- 60-72 aylık çocukluk çağını kapsayan okul öncesi eğitim döneminin zorunlu hale getirilmesi için çalışmalara başlanmalıdır.
- Bağımsız anaokullarına rehber öğretmen atanması zorunlu hale getirilmelidir.
- Okul öncesi eğitim kurumlarının açılmasında özel sektör teşvik edilmelidir.
- Kaynak aktarımı, arsa ve bina temini konusunda yerel yönetimlere yasal sorumluluk verilmelidir.
- Okul öncesi eğitim hizmeti veren kreş, gündüz bakımevi, çocuk yuvaları, özürllüler için rehabilitasyon merkezleri ve benzeri sosyal tesislerin yapılarının geliştirilmesi amacıyla devlet desteği ve teşvikleri artırılmalı ve bu kurumlara vergi muafiyeti getirilmelidir.

- Belediyeler, il özel idareleri, kamu iktisadi teşekkülleri, vakıflar ve diğer müteşebbislerin okul öncesi eğitim kurumları açmaları teşvik edilmeli ve bu kurumlar desteklenmelidir.
- 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda, gerekli düzenlemeler yapılarak, "Okul Öncesi Eğitimi Kanunu" çıkarılmalıdır.
- Ülkemizde okul öncesi eğitim alacak çocuk sayısı ve nüfus bilgileri hakkında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), sağlık, nüfus müdürlükleri, muhtarlıklar ile milli eğitim müdürlükleri arasında koordinasyon ve bilgi akışı sağlanmalıdır.
- Rehberlik hizmetlerine okul öncesi eğitimden başlanmalıdır.
- Cumhuriyetin 100. yılını kutlayacağımız 2023 yılında okul öncesi eğitimdeki 36-60 aylık çocuklar için okullaşma oranı %80'e ulaşmalıdır.
- Genel bütçeden okul öncesi eğitime ayrılan pay artırılmalıdır.

Okul öncesi eğitim, çocuğun doğduğu günden, temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında önemli roller oynayan; bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı; ailelerde ve kurumlarda verilen eğitimle kişiliğinin şekillendiği, gelişim ve eğitim süreci olarak tanımlanır. Sağlıklı ve istenilen davranışlara sahip çocuklar yetiştirmek, onların gelişim özelliklerini ve bu özellikler doğrultusunda ihtiyaçlarının neler olduğunun bilinmesine bağlıdır. Yapılan araştırmalara göre, erken çocukluk yıllarında sağlanan yüksek kalitedeki bakım ve eğitim, sosyal, ekonomik ve dil öğrenimi açısından dezavantajlı durumda bulunan çocuklara, bu durumlarını dengelemek için bir sıçrama tahtası oluşturmaktadır.

Okul öncesi eğitim ülkemizde uzun yıllar "çocuk bakıcılığı" ve çalışan annelerin çocuklarını verdikleri "yuva"lar olarak algılanmıştır [4]. Oysa bilimsel bulgular çocuğun kişilik özelliklerinin büyük bir bölümünün ilköğretim çağından önce geliştiğini göstermektedir. Çocukları ana-babaya bağımlı olmaktan kurtaran, yaratıcılıklarının ortaya çıkmasına olanak sağlayan okul öncesi dönemde çocukların bedensel, zihinsel ve toplumsal yönden gelişmeleri bir bütün olarak sağlanmaktadır. Ayrıca, bu dönem çocuğun anadilini geliştirdiği ve oyun yoluyla toplumsallaştığı dönemdir. Bu yüzden de okul öncesi eğitim büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'ndan beri tüm planlarda ve milli eğitim şuralarında geliştirilmesi önemle vurgulanan Okul öncesi eğitimde okullaşma oranını, Avrupa Birliği ülkeleri ile karşılaştırıldığında yeterli bulmak mümkün değildir [6].

2007 yılında Türkiye'de okul öncesi eğitimde okullaşma oranının %16 olduğu ifade edilmektedir. Ancak, bu değer 1998 yılı için %9,3'tür. Örneğin Belçika ve Fransa'da bu değer %100, Hollanda ve İspanya'da %99, İngiltere'de %94, İtalya'da ise %93'tür [4]. Aynı şekilde, Merkez ve Doğu Avrupa ülkelerinin 2007 itibarıyla, okul öncesi eğitimde okullaşma oranları ise; Bulgaristan %81, Slovakya %94, Romanya %72'dir. Bu oranlar değerlendirildiğinde, ülkemizdeki okullaşma oranının hala çok gerilerde olduğu, eğitim alanında yapılacak birçok yeni yatırıma ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

2010 yılında yapılan çalışmalar ve yeni yatırımlarla okul öncesi eğitimde okullaşma oranı %38'e çıkarılmıştır. Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü, Okul Öncesi Eğitim hizmetlerinin etkin ve verimli olarak yürütülebilmesi için alınması gereken önlemleri içeren bir genelge yayınlayarak bu konuya olan hassasiyetini belirtmiştir. 2009 ve 2010 yıllarında okul öncesi eğitimini geliştirip, yaygınlaştırmayı amaçlayan birçok proje hazırlanmıştır. Bunlardan bazıları; "Okul Öncesi Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi", "İlk Adım Projesi", "Hiç Bir Çocuk Geride Kalmasın Projesi", "Gezici Sınıf (Mobil Anaokulu) Projesi", "Okul Öncesi Veli-Çocuk Eğitimi Programı Projesi ve "Yaz Okulları Projesi", "Montessori Eğitimi Projesi"dir. Ayrıca 2006-2010 Ülke Programı çerçevesinde, okul

öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların; zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerinin desteklenebilmesi, yaratıcılığının artırılması, ortak oyunları paylaşmayı teşvik edici UNICEF ürünleri (kırtasiye malzemesi ve oyuncaklar) okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılmak üzere başışlanarak dağıtımı yapılmıştır. Bunun yanında birçok şehirde anaokulu donanımı çalışmaları, anaokulu inşaat projeleri ve ilköğretim binalarının fiziksel olarak yeniden düzenlenmesi çalışmaları devam etmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Cumhuriyetin ilk kurulduğu yıllarda hedef yeni bir yurttaş tipi yaratmaktı. Bu yüzden eğitimle ilgili yatırımların birçoğu, ilköğretime yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Beşinci Milli Eğitim Şurası'na kadar toplanan şuralarda okul öncesi eğitim ile ilgili olarak herhangi bir karar alınmadığı, Beşinci Milli Eğitim Şurası'nda da okul öncesi eğitim kurumlarının isteğe bağlı olarak yapılandırılacağı belirtmiştir. Ayrıca, okul öncesi eğitim ve öğretimin anaokulları için hazırlanmış olan program ve yönetmeliğin incelenmesi gündem maddeleri arasına alınmıştır. Yedinci Milli Eğitim Şurası'nda "Ana Okulları ve Ana Sınıfları Yönetmeliği"nin hazırlanmasıyla ilgili önemli sayılabilecek bir karar alınmıştır. 1974 tarihli Dokuzuncu Milli Eğitim Şurası'nda okul öncesi eğitimin kapsamı, amaç ve görevleri ve kuruluş şekilleri ile ilgili düzenlemeler yapılarak; okul öncesi eğitiminin, mecburi ilköğrenim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsadığı ve bu eğitimin isteğe bağlı olduğu belirtilmiştir 1981 tarihinde gerçekleştirilen Onuncu Milli Eğitim Şurası'nda alınan en önemli kararlar okul öncesi eğitimin zaman içerisinde zorunlu hale getirilmesi, yaygınlaştırılması ve okullaşma oranının arttırılmaya çalışılmasıdır. Ancak 1981 yılından bu yana geçen yirmi dokuz yıllık süre zarfında bu konuda istenilen ilerlemenin sağlanmadığı söylenebilir. On Birinci Milli Eğitim Şurası'nın gündemini; öğretmenlerin ve eğitim uzmanlarının yetiştirilmesi, durumu ve sorunları oluşturmıştır. 1988'de yapılan On İkinci Milli Eğitim Şurası'nda, gerekli hukuki düzenlemeler yapılmak suretiyle okul öncesi eğitiminden lisansüstü eğitime kadar, Milli Eğitim Sisteminde tam bir bütünlük sağlanması, okul öncesi eğitim programlarının Türkiye'nin şartlarına, sosyal ve kültürel yapısına, değer sistemlerine uygun olarak geliştirilmesi; okul öncesi eğitim kademesine (Anaokulu ve Ana sınıfı) öğretmen yetiştiren yükseköğretim programlarının iki yıl olarak kalması yönünde kararlar alınmıştır. On Dördüncü Milli Eğitim Şurası'nın temel gündem maddelerinden birisini okul öncesi eğitim oluşturmuştur. Şura'da ana okulu ve ana sınıfı tanımları yapılmış, işletmelerde kreş açılması, nitelikli personelin özellikleri, okul öncesi eğitime ayrılacak devlet desteğinin arttırılması, ana-baba okullarının açılarak yaygınlaştırılması, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin yaygınlaştırılması için teşvik verilmesi, Milli Eğitim Bakanlığı'nın uygun görüşüyle, okul öncesi çocuk kitabı ve oyuncaklarını üreten, ithal eden işletmelere vergi ve gümrük indirimi ve gerektiğinde kredi verilerek, teşvik edilmeleri, "Okul Öncesi Eğitim Merkezleri" kurulmak suretiyle bunların bünyesinde öğretmenlere program, materyal, danışma ve rehberlik hizmeti verecek "Öğretmen Kaynak Birimleri"nin oluşturulması, "Okul Öncesi Eğitimi Kanunu"nun çıkarılması için gerekli çalışmaların yapılması ve Milli Eğitim Bakanlığı ile üniversitelerin iş birliği yapmaları yönünde önemli kararlar alınmıştır. 1996'da toplanan On Beşinci Milli Eğitim Şurası'nda alınan en önemli karar okul öncesi eğitimin iki yıl şeklinde zorunlu hale getirilmesi isteği olmuştur. 2006 yılında düzenlenen On Yedinci Milli Eğitim Şurası'nda ise; okul öncesi eğitim döneminin zorunlu hale getirilmesi için çalışmalara başlanması ile ilgili gerekli fiziksel koşulların yaratılması ve yetişmiş personel atanması, özel eğitime muhtaç çocuklar için rehabilitasyon merkezlerinin geliştirilip yaygınlaştırılması için devlet desteğinin sağlanması konularında kararlar alınmıştır. Şura'da ayrıca, Cumhuriyetin

100. yılının kutlanacağı 2023 yılında okul öncesi eğitimdeki okullaşma oranının %80'e ulaşmasının hedeflendiği de belirtilmiştir.

Aradan geçen kırk üç yıllık bir zaman dilimi göz önüne alındığında ve günümüzde halen okul öncesi eğitimin ülke çapında zorunlu hale getirilemediği ve alınan Şura kararlarının pek çoğunun hayata geçirilemediği düşünüldüğünde, okullaşma oranının neden bu kadar düşük düzeylerde kaldığı daha iyi anlaşılabilir.

Sonuçlar bütün olarak değerlendirildiğinde şu öneriler ortaya konulabilir:

Sağlıklı bir toplum, sağlıklı olarak yetişmiş bireylerden meydana gelmektedir. Bunun da yolu bireylerin erken çocukluk döneminde gerekli olan eğitimi almalarıdır. Okul öncesi eğitime gerekli önemin verilmesi ve okullaşma oranının yükselmesi bu açıdan son derece önemlidir. Bu değerlendirme ışığında şu öneriler yapılabilir:

Milli Eğitim Bakanlığı Bütçesinden okul öncesi eğitime ayrılan pay arttırılmalı, yeni kaynaklar yaratılmalıdır. Bakanlığın taşra teşkilatındaki yöneticilerinin, okul öncesi eğitim kurumları açmaları teşvik edilmeli ve buralarda yürütülen eğitim öğretim programları sürekli denetlenmelidir. Koşulları ve fiziki olanakları uygun olan okullardan başlanarak bütün ilköğretim kurumlarında ana sınıfları zorunlu hale getirilmeli, gerekli yasal düzenlemeler yapılarak okul öncesi eğitime geçilmelidir. Eğitim fakülteleri ve üniversitelerle gerekli koordinasyon sağlanarak okul öncesi eğitim kurumlarına öğretmen yetiştiren bölümlerin ve bölümlere alınacak öğrenci sayılarının arttırılmasına öncelik verilmelidir. Aynı zamanda velilerinde de bu sürece katılımlarını sağlayacak yasal düzenlemeler gerçekleştirilmelidir. Rehberlik hizmetleri okul öncesinden başlayarak yaygınlaştırılmalı, bu konuda gerekli düzenlemeler (yetişmiş ve yeterli sayıda personel istihdamı) yapılarak, ortak bir anlayış oluşturulmaya çalışılmalıdır. Araştırma konusu, Cumhuriyet'in ilanından günümüze değin gerçekleştirilen Milli Eğitim Şuraları'nda, okul öncesi eğitime yönelik alınan kararların gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi olarak sınırlandırılmıştır. Ancak bu konuda yapılacak daha farklı ve kapsamlı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

NOT (NOTICE)

Bu çalışma 16-18 Ekim 2010 tarihleri arasında Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi'nde gerçekleştirilen 19. Eğitim Bilimleri Kurultayı'nda sözlü bildiri olarak sunulmuş ve bildiri özet kitabında basılmıştır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Demiriz, S., Karadağ, A. ve Ulutaş, A., (2003). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Eğitim Ortamı ve Donanımı, Ankara: Anı Yayıncılık.
2. EFA Global Monitoring Report
<http://www.unesco.org/en/efareport> (Erişim Tarihi 28.08.2010).
3. Ercan, Y., (2010). Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Teknik, Ankara:Turhan Kitapevi.
4. Gedikoğlu, T., (2005). Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:1, Sayı:1,ss:65-80.
5. 2009-2010 Eğitim Öğretim Yılında Okulöncesi Eğitimde (Resmi+Özel) Okul, Şube, Derslik, Öğretmen ve Öğrenci Sayıları
http://oogm.meb.gov.tr/istatistik/Okul_öncesi_sayilari_genel.pdf (Erişim Tarihi 28.08.2010).
6. Konaklı, N., (1993). "Türkiye'de Okulöncesi Eğitimin Yaygınlaştırılması Sorunları", 9. Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri, Ankara: Ya-Pa Yayınları.
7. Metin, Y., (2010). Doküman İncelemesi.
<http://80.251.40.59/education.ankara.edu.tr/aksoy/eay/eay/b0506/ymeti n.doc> (Erişim Tarihi 28.08.2010).

8. Milli Eğitim Şuraları <http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/sura.htm> (Erişim Tarihi 28.08.2010).
9. Oktay, A., (2002). Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem. İstanbul:Epsilon Yayıncılık.
10. Öktem, T., (1986). "S.S.Y.B. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Kuruluşlarında Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaşması Çalışmaları", 4. Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırma Semineri, Ankara: Ya-Pa Yayınları.
11. Poyraz, H., (2003). Okul Öncesi Eğitimin İlke ve Yöntemleri, Ankara: Anı Yayıncılık.
12. Şahin, E., (2005). Okulöncesi Eğitimi Öğretmen Adayları ve Öğretmenleri İçin Uygulama Kılavuzu, Ankara: Anı Yayıncılık.
13. Turaşlı, N., (2007). Okulöncesi Eğitime Giriş, Ankara:Anı Yayıncılık.
14. Ural, M., (1986). "Ülkemizde Okulöncesi Eğitimin Yeri ve Önemi", 4. Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırma Semineri, Ankara: Ya-Pa Yayınları.